

Utlåtande 2006:78 RII (Dnr 328-3636/2004)

**Översyn av ansvar, resursutnyttjande och samverkan
kring stadens gymnastik- och skolidrottsanläggningar
Del 1 angående övernattningar för föreningar vid evenemang**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden skall upplåta sina skolor under skollov och undervisningsfria helger för övernattningsändamål i samband med barn- och ungdomsevenemang anordnade av föreningslivet i enlighet med de förutsättningar som anges i stadsledningskontorets PM.
2. Idrottsnämnden skall ansvara för upplåtelsen och de arbetsuppgifter och kostnader som är förknippade med denna.
3. Idrottsnämnden skall i samarbete med stadsledningskontorets juridiska avdelning upprätta ett avtal som reglerar uthyrningsverksamhet mellan staden och föreningar vid barn- och ungdomsevenemang.
4. Taxa för upplåtelsen av skolor för övernattningsändamål fastställs i enlighet med förslaget i *bilaga 2*.
5. Idrottsnämnden skall i samråd med SISAB, stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ta fram en plan för att utöka kapaciteten för denna typ av övernattning.

Föredragande borgarrådet Kersti Py Börjeson anför följande.

Ärendet

I november 2003 gav kommunstyrelsen stadsledningskontoret i uppdrag att göra en översyn av ansvar, resursutnyttjande och samverkan kring stadens gymnastik- och idrottsanläggningar. I slutrapporten redovisas förslag som kan delas in i tre delar: överföring av idrottsanläggningar från SISAB till idrottsnämnden, upprättande av ramavtal som reglerar villkoren för idrottsnämndens uthyrning av lokaler och anläggningar till stadsdelsnämnder och utbildningsnämnden under skoltid samt enhetliga taxor vid övernattningar på skolor i samband med evenemang. Eftersom övernattningsavsnittet av rapporten ansågs brådskande och möjlig att besluta om separat behandlas detta ärendet fristående. Stadsledningskontoret har efter remitteringen kompletterat rapporten genom en PM som mer i detalj beskriver hur uthyrning för evenemangen praktiskt kan ske. Rapporten som helhet finns bilagd som *bilaga 5*.

Remisser

Rapporten har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Kista stadsdelsnämnd, Rinkeby stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Vantörs stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, SISAB samt till Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret anser att det är angeläget att föreningsarrangerade barn- och ungdomsevenemang ges goda förutsättningar att genomföras i staden. Vidare föreslås en enhetstaxa enligt självkostnadsprincipen. Intäkterna av avgifter delas mellan idrottsnämnden och den aktuella stadsdelsnämnden.

Idrottsnämnden framhåller att idrottsförvaltningens organisation med dels ambulerande tillsynspersonal, dels bokningsenheten tillsammans har goda möjligheter att hantera tillkommande uppgifter.

Utbildningsnämnden framhåller att behoven av övernattningar för evenemang ska tillgodose. Skolan ska samtidigt ges en rimlig ersättning för upplåtelsen av lokalerna.

Bromma stadsdelsnämnd framhåller att ansvaret för stölder och skadegörelse måste klargöras, att myndighetskrav för arbetet i kök ska uppfyllas samt att skolornas självkostnad bör utredas.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslaget och framhåller vikten av att Stockholm blir en attraktiv plats för ungdomsevenemang.

Farsta stadsdelsnämnd framhåller att skolornas utgifter ska kompenseras och att detta bör ske via en schablonmässig avgift.

Kista stadsdelsnämnd ser positivt på att skolorna öppnas för övernattningar vid evenemang. Nämnden anser att de skolor som bedriver vandrarhemsverksamhet borde exkluderas eftersom förslaget skulle innebära ett stort ekonomiskt avbräck för dessa.

Rinkeby stadsdelsnämnd framhåller nackdelen med att en idrottsnämnd ansvarar för planering av lokaler som stadsdelsnämnden är ekonomiskt ansvariga för. Rektorererna måste få delta i planeringen av lokalerna.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd ser positivt på förslaget att idrottsnämnden tar ett samlat grepp om övernattningslokal i skolorna för att få Stockholms stad att bli än mer attraktiv för evenemang.

Skärholmens stadsdelsnämnd framhåller sin oro för att ej kompenseras för de kostnader som beslutet innebär.

Vantörs stadsdelsnämnd har avstått från att besvara remissen.

Östermalms stadsdelsnämnd framhåller att skolorna själva bör ansvara för organisationen av övernattningslokal i skolorna och att verksamheten bör ges garanterad kostnadstäckning.

Skolfastigheter i Stockholm AB nämner ej övernattningsfrågan i sitt remiss-svar.

Stockholms Stadshus AB tillstyrker rapportens förslag.

Mina synpunkter

Jag anser att det är av yttersta vikt att stadens verksamheter är effektiva och att resurser används fullt ut. De skatter som generationer av stockholmare varit med om att betala ska ge maximal effekt i form av god verksamhet. Vad gäller nyttjandet av stadens skollokaler för övernattningar så har denna resurs hittills inte brukats fullt ut. De avgifter som vissa skolor tagit ut har varit så höga att det försvårat för evenemangsarrangörerna. Det har inte heller funnits något samordnat system för övernattningar vilket lett till att skillnader mellan skolor blivit stora. Denna reform är viktig både för att den skapar en enhetlig och rättvis prissättning men också för att arrangörerna får en smidigare hantering och ett ökat tillträde till skolorna. Det är viktigt att uthyrning är rättvis och jämställd samt att enskilda idrotter inte gynnas.

Evenemang är en viktig del av Stockholm som besöks- och turiststad. Turismen i sin tur spelar en central roll för stadens ekonomiska utveckling och

bidrag till att arbetstillfällen skapas i en rad branscher. Följaktligen är det viktigt att villkoren för evenemangsarrangörerna i staden är goda.

De evenemang som i första hand är aktuella för övernattnings i stadens skolor är evenemang med idrottslig anknytning. Det kan handla om träningsläger eller olika former av idrottsliga tävlingar. Flera av evenemangen är internationella tävlingar med långväga gäster.

Huvudsyftet med denna reform är att underlätta vid arrangerande av evenemang i staden. Det är väsentligt att skolan är en öppen plats och en resurs. Det är därför positivt att skolan ytterligare öppnar sig mot det omgivande samhället. Det är viktigt för lokalsamhället att kunna nyttja skolan som resurs. Men en positiv bieffekt av reformen kan vara att skolorna i ökad utsträckning också får tillgång till lokalsamhällets resurser och möjligheter i utbildningen. En mer öppen skola kan också bli något av ett socialt och kulturellt centrum i närsamhället. Således finns vinster även för skolornas del.

Flera av remissinstanserna nämner att skolorna måste ges förutsättningar att planera aktiviteter även utanför den normala skoltiden. Många skolor har verksamheter och aktiviteter i skolans lokaler som fritidsklubsverksamhet, vänskolebesök, klassfester, föräldramöten etc. Således är det väsentligt att skapa en direktkontakt mellan skolorna och mellan idrottsförvaltningen. Detta så att båda parter är införstådda i planeringen och så att inga missförstånd eller dubbelbokningar sker. I slutändan måste dock ansvaret vila på idrottsförvaltningen att innan en uthyrning förvissa sig om att skollokalen verkligen är tillgänglig. Det kan också behöva skapas rutiner för hur exempelvis omställningar av brandlarm ska hanteras.

Den schablonavgift som tillfaller skolan bör utslaget täcka skolornas kostnader. Skolornas kostnader kan dock variera beroende på de lokala förutsättningarna men utslaget över tiden förefaller kostnader vara täckta av schablonintäkten. Det standardiserade hyresavtal som idrottsnämnden ska ta fram tillsammans med juridiska avdelningen får inte vara oföränderligt. Här ska möjligheten till uppdateringar finnas. Dessutom ska justeringar av taxan kontinuerligt kunna ske utifrån prisindexförändringar. Avtalet bör utformas så att tillhandahållandet av matbispisningen inte oskäligt höjer kostnaderna för evenemangsarrangören. Självkostnadsprincipen bör gälla även bispisningen.

Flera remissinstanser upplever en oro kring skadegörelse, stöld och bristande städning. För att minimera dessa problem är idrottsförvaltningen den part som ansvarar gentemot skolan. Därefter har givetvis evenemangsarrangören ett ansvar gentemot idrottsförvaltningen.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Lotta Edholm* (fp) enligt följande.

De flesta av förslagen är bra, de idrottslokaler som finns på skolorna bör utnyttjas under och även utanför skoltid, t ex vid sportlov och andra lov. Det är dock viktigt att stadens skolor är delaktiga i besluten och att skolorna får en rimlig ersättning för upplåtelsen av sina lokaler. En ökad användning av lokalerna ställer ökade krav på städning och tillsyn. Tydliga regler måste därför utformas så att skolornas gymnastiksalar återställs i acceptabelt skick efter att idrottsföreningar har hyrt dem.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden skall upplåta sina skolor under skollov och undervisningsfria helger för övernattingsändamål i samband med barn- och ungdomsevenemang anordnade av föreningslivet i enlighet med de förutsättningar som anges i stadsledningskontorets PM.
2. Idrottsnämnden skall ansvara för upplåtelsen och de arbetsuppgifter och kostnader som är förknippade med denna.
3. Idrottsnämnden skall i samarbete med stadsledningskontorets juridiska avdelning upprätta ett avtal som reglerar uthyrningsverksamhet mellan staden och föreningar vid barn- och ungdomsevenemang.
4. Taxa för upplåtelsen av skolor för övernattingsändamål fastställs i enlighet med förslaget i *bilaga 2*.
5. Idrottsnämnden skall i samråd med SISAB, stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ta fram en plan för att utöka kapaciteten för denna typ av övernattnig.

Stockholm den 22 mars 2006

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Kersti Py Börjeson

Anette Otteborn

Särskilt uttalande gjordes av *Sten Nordin*, *Mikael Söderlund* och *Kristina Alvendal* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

BAKGRUND

Stockholms stad äger ett stort antal idrottsanläggningar för såväl inomhusidrotter som utomhusidrotter. Vissa förvaltas av idrottsnämnden, andra av SISAB för uthyrning till skolor. För närvarande finns olika principer för uthyrning och upplåtelse av stadens gymnastik- och idrottsanläggningar beroende på huruvida anläggningen ingår i den principöverenskommelse som tecknades mellan dåvarande skolstyrelsen och fritidsnämnden eller inte. På uppdrag av kommunstyrelsen har stadsledningskontoret gjort en översyn av denna principöverenskommelse i syfte att bättre anpassa överenskommelsen till dagens situation. Syftet med utredningen var att ta fram ett enhetligt och flexibelt system som reglerar uthyrning och upplåtelse av gymnastik- och idrottsanläggningar. Arbetet är slutfört och presenteras i slutrapporten ”Översyn av ansvar, resursutnyttjande och samverkan kring stadens gymnastik- och idrottsanläggningar” dat. 2004-09-24 föreslår sammanfattningsvis följande:

1. Idrottsnämnden ges ett samlat ansvar för stadens idrottsanläggningar inklusive de fristående skolidrottshallarna/skolbaden och att stadens skolor får option att hyra idrottsanläggningarna för schemalagd undervisning vardagar kl. 08.00 – 16.00 under terminstid.
2. Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden åläggs att upplåta sina skolor för övernattningsverksamhet för evenemangsändamål vid sidan av skoltid (kvällar, helger och lov) och att idrottsnämnden ges i uppgift att ansvara för denna upplåtelse till föreningslivet.
3. Fortsätta utbyggnad av kortlåssystem i skolornas gymnastiksalar och att idrottsnämnden ansvarar för upplåtelsen genom ambulerande tillsyn vid sidan av skoltid (kvällar, helger och lov).

Samtliga förslag kräver vidare utredning för att det ska vara möjligt att praktiskt genomföra förslagen. En arbetsgrupp ledd av stadsledningskontorets ekonomiavdelning med representanter från välfärd- och utbildningsavdelningen, infrastrukturavdelningen samt idrottsförvaltningen har utarbetat ett förslag till genomförande av slutrapportens förslag. Stadsledningskontorets PM behandlar genomförandet av villkor för upplåtelse vid övernattning för evenemangsändamål.

Den kompletta slutrapporten finns bilagt som *bilaga 5*.

REMISSER

Rapporten har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Rinkeby stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Vantörs stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd samt till Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret har kompletterat slutrapporten med en PM om övernattnings vid evenemang. Stadsledningskontorets PM av den 8 februari 2006 har följande lydelse.

VILLKOR FÖR UPPLÅTELSE VID ÖVERNATTNING

Sammanfattning av slutrapportens förslag avseende policy för upplåtelse av skollokaler för evenemangsändamål (avsnitt 4,2)

Utredningsförslaget visar att det idag saknas ett tydligt uppdrag från kommuncentralt håll när det gäller upplåtelser av skolor för evenemangsverksamhet. Det är idag upp till varje skola att avgöra vad arrangören skall betala i hyra för inkvarteringen i skolan. Stora variationer förekommer i hyresnivån. Idag tar stadens skolor ut avgifter som varierar mellan 100 och 1 500 kr/lektionssal och natt.

Enligt idrottsförvaltningens analys är behoven av övernattingslokaler framförallt aktuella vid de årligen förekommande stora evenemangen – EKEN cup, Stockholm Summer Games och Stockholm Winter Games men även vid mindre cuper och turneringar anordnade av olika idrottsföreningar samt andra typer av barn- och ungdoms-evenemang.

Inom staden finns 18 skolor iordningställda för att kunna fungera för övernattnings. Dessa är; Engelbrektsskolan, Eriksdalsskolan, Gustav Vasa skola, Gärdesskolan, Högalidskolan, Matteusskolan, Östra Real, Blackebergs gymnasium, Grimtaskolan, Hässelbygårdsskolan, Loviselundsskolan, Nälstaskolan, Vällingbyskolan, Gubbängsskolan, Hökarängens skola, Skönstaholmsskolan, Skarpnäcks skola samt Tallkrogens skola.

Utredningen föreslog

- Att kommunfullmäktige ger stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden i uppdrag att upplåta sina skolor under skollov och helger under terminstid för övernattningsverksamhet i samband med evenemang arrangerade av föreningslivet.
- Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att i samråd med idrottsnämnden fastställa en enhetlig självkostnadstaxa för inkvartering som baserar sig på de merkostnader som uppstår för staden i samband med upplåtelsen.

- Att kommunfullmäktige ger idrottsnämnden i uppdrag att ansvara för upplåtelsen och de arbetsuppgifter och kostnader som är förknippade med denna.
- Att kommunfullmäktige ger Stockholm Visitors Board i uppdrag att i samarbete med idrottsnämnden ta fram evenemangserbjudanden för ungdomar.
- Att kommunfullmäktige ger Idrottsnämnden i uppdrag att i samråd med SISAB, stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ta fram en plan för utbyggnaden av kapaciteten för övernattnig.
- Att berörda nämnders reglementen uppdateras med anledning av de nya uppdragen

Vid den remittering av nyssnämnd utredning som genomförts till nio stadsdelsnämnder, utbildningsnämnden, Stockholms Stadshus AB och idrottsnämnden framgår att man i de flesta fall är positiv till utredningens analys och förslag. De synpunkter som framförs sammanhänger i första hand med att respektive skola på något sätt bör kompenseras ekonomiskt för de skolsalar som, vid respektive tillfälle, är aktuella för övernattnig, att ansvarsförhållandet är tydlig vad avser iordningställande och tillsyn liksom i de fall skadegörelse sker.

Stadsledningskontorets synpunkter

Stadsledningskontoret anser att det är angeläget att föreningsarrangerade barn- och ungdomsevenemang kan ges goda förutsättningar att genomföras i staden.

Under utredningsarbetet och i samband med remissbehandlingen av utredningen har ett antal frågeställning varit uppe till diskussion.

Flera remissinsatser har lyft frågan om ansvaret för oförutsedda händelser. Enligt kontorets mening måste respektive arrangör anses ansvarig för de händelser som kan uppstå. Inom staden bör idrottsnämnden stå i ansvar gentemot respektive stadsdelsnämnd, utbildningsnämnd och fastighetsägare för dylika händelser.

Samma ansvarsförhållande bör gälla för iordningställandet före och efter respektive evenemang liksom för den direkta tillsynen under evenemangen. Idrottsförvaltningens ambulerade tillsyn utgör en viktig och nödvändig resurs i detta avseende för såväl staden som arrangörerna.

I flera fall finns behov av att kunna bispisa evenemangsdeltagarna i skolorna. För att få tillgång till skolornas kök bör krav ställas på arrangören att kunna styrka tillgång på professionell kompetens när det gäller de krav som ställs för hantering av livsmedel.

Stadsledningskontoret föreslår att en taxa fastställas utifrån självkostnadsprincipen som inrymmer idrottsnämndens administration och tillsyn samt en mindre ersättning för respektive nämnd. Som grund för en sådan taxa har idrottsförvaltningen utarbetat ett förslag som baseras på förvaltningens självkostnad. Denna har förenklats. Något motsvarande underlag finns inte framtaget för skolornas del. Stadsledningskontoret anser inte heller att det är motiverat att göra någon detaljerad utredning kring denna del av taxan bl.a. mot bakgrund av att skolorna inte, genom detta förslags innebörd, ska behöva belastas med något ansvar för tillsyn eller iordningställande. En mindre

schablonbaserad ersättning föreslås dock ingå i taxan som kan motiveras av det *in-trång* som övernattningen de facto innebär. För upplåtelse av kök och matsalar bör också en schabloniserad dygnskostnad bestämmas liksom för de fall gymnastiksalar används för övernattningsändamål. Ett förslag till sådan taxa redovisas i bilaga 1 (*här bilaga 2*) vars utfall också har beräknats för ett antal fingerade evenemang i bilaga 2 (*här bilaga 3*).

Villkoren för upplåtelse skall regleras via avtal mellan staden via stadsdelsnämnden/skolan och arrangören. Ansvar för upprättande av avtalet föreslås ligga på idrottsnämnden, men att det är berörd stadsdelsnämnd som undertecknar avtalet.

Kontorets bedömning är att budgetkonsekvenserna av den föreslagna taxan är marginell med nuvarande nivå på evenemang. Utvecklingen bör följas särskilt mot bakgrund av att intentionerna med förslaget är att öka stadens övernattningskapacitet vilket innebär ökad investeringskostnad för iordningställande av ytterligare skolor för övernattningsändamål och ökade intäkter i form av planhyra för evenemang. En uppföljning av detta förslag bör också inkluderas i en samlad uppföljning av de förändringar som i övrigt kan komma att föreslås inom området till följd av nämnda utredning.

Sammanfattningsvis föreslår stadsledningskontoret följande gälla för upplåtelse av skollokaler för övernattningsändamål;

- Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden får i ansvar att upplåta sina skolor för övernattningsändamål i samband med barn- och ungdomsevenemang anordnade av föreningslivet.
- Idrottsnämnden får i ansvar att administrera upplåtelsen av stadens skolor för sådana övernattningsändamål.
- Upplåtelse av skolsalar m.m. för övernattningsändamål får endast ske i härför särskilt utrustade skolor, f.n. de 18 som angivits ovan.
- Inför upplåtelse av skolsalar m.m. för övernattningsändamål ska idrottsnämnden i god tid samråda med berörda skolor och fastighetsägare.
- Upplåtelse av skolsalar m.m. för övernattningsändamål får endast ske under undervisningsfri helg- och lovtid.
- För stadens tillsyn över dessa lokaler under evenemangen ansvarar idrottsnämnden.
- Idrottsnämnden står, inom staden gentemot berörd stadsdelsnämnd och utbildningsnämnd samt fastighetsägare, ansvarig för de händelser som kan uppkomma till följd av upplåtelsen.
- För tillgång till kök ska krav ställas på respektive arrangör att kunna styrka tillgång på professionell kompetens när det gäller de krav som ställs vid hantering av livsmedel.
- En taxa fastställs utifrån självkostnadsprincipen som baseras på idrottsnämndens kostnader för administration och tillsyn samt en mindre ersättning för respektive skola i enlighet med vad som anges i bilaga 1 (*här bilaga 2*).

Stadsledningskontoret föreslår att följande förslag förelägges kommunstyrelsen för beslut

- Att kommunfullmäktige ger stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden i uppdrag att upplåta sina skolor under skollov och undervisningsfria helger för övernattingsändamål i samband med barn- och ungdomsevenemang anordnade av föreningslivet i enlighet med de förutsättningar som anges i denna PM.
- Att kommunfullmäktige ger idrottsnämnden i uppdrag att ansvara för upplåtelsen och de arbetsuppgifter och kostnader som är förknippade med denna.
- Att kommunfullmäktige ger idrottsnämnden i uppdrag att i samarbete med stadsledningskontorets juridiska avdelning upprätta ett avtal som reglerar uthyrningsverksamhet mellan staden och föreningar vid barn- och ungdomsevenemang.
- Att kommunfullmäktige fastställer en taxa för upplåtelsen av skolor för övernattingsändamål i enlighet med förslaget i bilaga 1 (*här bilaga 2*).
- Att kommunfullmäktige ger Stockholm Visitors Board i uppdrag att i samarbete med idrottsnämnden ta fram evenemangserbjudanden för ungdomar.
- Att kommunfullmäktige ger idrottsnämnden i uppdrag att i samråd med SISAB, stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ta fram en plan för att utöka kapaciteten för denna typ av övernattning.
- Att berörda nämnders reglementen uppdateras med anledning av de nya uppdragen.

Idrottsnämnden beslöt den 22 mars 2005 att godkänna förvaltningens förslag till remissyttrande.

Särskilt uttalande gjordes av *Billy Östh m fl* (m) och *Caroline Silverudd Lundbom* (fp), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av *Alf T Samuelsson* (kd), *bilaga 1*.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande av den 3 mars 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att i remissen redovisat förslag till lösning av övernattingsmöjligheter i stadens skolor väl ryms i det uppdrag som idrottsförvaltningar har då det gäller att vara föreningslivet behjälplig, att ställa arenor till förfogande för deras verksamhet. Förvaltningen har tillika en organisation, ambulerande tillsyn för obemannade idrottshallar, som har möjlighet att vara den part som har ansvar för och som kan hantera de praktiska frågorna i relation till förhyrare, skola, stadsdel och SISAB. Förvalt-

ningens bokningsenhet kan på enkelt sätt inlemma bokningsförfarandet av dessa lokaler i sina arbetsuppgifter och utgöra reception, kundmottagare vid förfrågningar, hålla sig "ajour" med tillgängligt lokalbestånd och på ett tydligare sätt än i dag vara den part som underlättar för arrangörer att genomföra evenemang med inkvarteringar.

För att idrottsförvaltningen skall kunna handha ansvaret för bokning och tillsyn vid övernattningsverksamhet i stadens skollokaler måste en förutsättning vara, att skolans lokaler ställs till förvaltningens disposition utan att förvaltningen åläggs att betala hyra för dessa lokaler. I en del av dessa lokaler – kök och matsalar - ställs även kostnadsfritt till förvaltningens förfogande, utrustning som har med lokalens funktion att göra, exempelvis stolar, bord, köksmaskiner, kylar, porslin, glas, bestick och dylikt.

Därutöver finns behov av att, utöver de arton (18) skolor som idag är godkända för övernattningsverksamhet, även övriga skolor, där SISAB är fastighetsägare, omfattas av de förslag som förvaltningen redovisar nedan. Detta önskemål förklaras med att vid planerade renoveringsinsatser av SISAB i förläggningsskolors kök, matsalar, samlingslokaler - lokaler som ej används till övernattning - till och från uppstår behov av att kunna omdisponera vissa delar av verksamheten till andra skolor som ej är specifikt övernattningsskolor.

I nuläget efterfrågas vanligtvis inkvarteringsmöjligheter i skolor i samband med mindre eller större idrottsevenemang, skolresor från Sverige eller de övriga nordiska länderna och vid några enstaka tillfällen då idrottsföreningar genomför träningsläger för gästande lag i någon av stadens idrottsanläggningar.

Vid alla dessa tillfällen är det ungdomar som under olika organisatoriska former gästar huvudstaden. För att staden på ett entydigt och enkelt sätt skall kunna erbjuda sina tjänster i beskrivet avseende, föreslår förvaltningen att alla dessa kategorier omfattas av i **bilaga 2** (här *bilaga 4*) redovisat bokningsförfarande och taxor.

Utbildningsnämnden beslöt den 17 mars 2005 att godkänna förvaltningens förslag till remissyttrande.

Särskilt uttalande gjordes av *Jan Björklund m fl* (fp), *Mikael Söderlund m fl* (m) och *Nina Ekelund* (kd), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande av den 14 februari 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Utredarna har delat in uppdraget i tre avgränsade områden; ansvar och samverkan kring stadens idrottshallar, nyttjande av skollokaler för övernattning samt upplåtelse av skolornas gymnastiksalar för att täcka idrottsrörelsens behov. Förvaltningen utgår i sina synpunkter från samma fördelning och lägger härvidlag fokus på ett antal problemområden som bör diskuteras mer ingående.

Förvaltningen ser inget problem i att idrottsnämnden ges i uppdrag att ansvara för upplåtelsen av skollokaler för övernattning i samband med olika evenemang. Det är

dock viktigt att ersättningsfrågan löses på ett även för skolorna godtagbart sätt. Att evenemangsanordnarna skall få sin efterfrågan på övernattningslokaler tillgodosedd till en rimlig kostnad framstår som självklart. Lika självklart är det dock att skolan får en rimlig ersättning för upplåtelsen av sina lokaler.

En ökad användning av lokalerna ställer ökade krav på att städning, tillsyn och skötsel fungerar tillfredsställande. Flera skolor har uppgivit att gymnastiksalarna inte återställs i acceptabelt skick efter upplåtelse till idrottsrörelsen. Det har även förekommit att material försvunnit från skolorna vid uthyrning. Klara och tydliga regler för vad som ingår i hyresavtalet bör utformas i samband med att idrottsförvaltningen tar över ansvaret.

Bromma stadsdelsnämnd beslutade den 7 april 2005 att stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Jan Tigerström m.fl. (m) lämnade förslaget utan eget ställningstagande.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 mars 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Nyttjandet av skollokaler för övernattnings i samband med evenemangsverksamhet:

- Vid övernattnings mm måste skolans lokaler hållas upplåsta på ett sätt som annars inte förekommer. Vem ansvarar för stölder/skadegörelse under dessa tider? Detta måste utredas.
- Skall skolkökslokaler upplåtas måste en hel del myndighetskrav uppfyllas; t.ex. hälsokontroll av de som arbetar i köket.
- Det är viktigt att storleken av skolornas självkostnader utreds av idrottsnämnden i samråd med stadsdelsnämnderna så att det inte råder oenighet huruvida ersättningen täcker självkostnaden.

Enskede-Årsta stadsdelsnämnd beslutade den 22 mars 2005 att bifalla stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Enskede-Årsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 mars 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till utredningens samtliga förslag. Ett samlat ansvar för förvaltningen av stadens friliggande idrottshallar leder till att anläggningarna sköts på ett bättre sätt. Förvaltningen konstaterar att skolidrottshallarna i första hand är till för skolorna och föreningarna i stadsdelen. Förvaltningen kan också bekräfta att kortlåssystem och en ambulerande tillsynsenhet ökar tillgängligheten men att det krävs täckning för merkostnaden. Ingen av stadsdelens skolidrottslokaler är godkänd som övernattningslokal av brandmyndigheterna.

Det är emellertid betydelsefullt att Stockholm stad blir en attraktiv plats för ungdomsevenemang och därför viktigt att ta fram en plan för utbyggnad av övernattningskapacitet och särskilda evenemangserbjudanden.

Farsta stadsdelsnämnd beslutade den 17 maj 2005 att stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 maj 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i utredningens utgångspunkter:

- att stadens samlade resurs av idrottssalar och idrottshallar måste kunna utnyttjas bättre

Den fråga i förslaget som vållat oro i rektorsgruppen gäller den föreslagna hyrespolitiken för uthyrning av skollokaler för evenemangsändamål. Idag sköter respektive skola administrationen kring uthyrningen, liksom förhandlingar och uppgörelse med arrangörer om priset.

Enligt utredningens förslag får idrottsnämnden uppdraget att ansvara för upplåtelsen vid evenemang och alla de arbetsuppgifter och kostnader som är förknippade med denna. Den taxa som tas ut i samband med upplåtelsen ska täcka de kostnader som uppstår.

Förvaltningen anser att det är en nödvändighet att också de skolor som upplåtes för övernattning i samband med evenemangsändamål, erhåller en viss del av den ersättning arrangörerna betalar. Även om idrottsnämnden tar över huvudansvaret för upplåtelsen, åsamkas skolorna ett icke betydelselöst arbete och omak, då lokalerna används för övernattning vid olika typer av evenemang. Klassrum och andra lokaler som ska användas av gästerna måste förberedas på olika sätt. Bänkar måste flyttas ut i korridorerna och allt som är stöldbegärligt måste låsas in. Efter evenemanget ska allt återställas. Skadegörelse och oreda som uppstått i klassrum och i elevernas material är ofta av karaktären att det är svårt att bevisa o.s.v.

Därför är det nödvändigt att det finns en viss ekonomisk kompensation och något incitament för skolorna att vilja upplåta sin skola till denna typ av evenemang. Förvaltningens uppfattning är att den ersättningen bör beräknas enligt ett schabloniserat system baserat på t.ex. antal övernattande gäster. Detta för att undvika behov av förhandlingar vid varje upplåtelse.

Kista stadsdelsnämnd beslutade den 21 april 2005 att stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 april 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Förslaget till övernattnig i skolor bör kunna tillgodoses i de skolor som är särskilt lämpade för detta, utan att det behöver inkräkta på skolor där vandrarhemsverksamhet eller annan lovverksamhet bedrivs. Det måste även beaktas att det finns andra fastighetsägare än SISAB som har skolidrottshallar, såsom Svenska Bostäder i Akallaskolan. Här ligger såväl yttre som inre underhåll på stadsdelsförvaltningen och resurser saknas för en erforderlig upprustning. I övrigt framförs ett antal mindre synpunkter på förslaget.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till att skolor upplåts sommartid och skollov för övernattnig i samband med evenemang. Behovet kan säkert tillgodoses genom att välja ut de mest lämpliga skolorna. Skolor där vandrarhemsverksamhet bedrivs torde inte behöva nyttjas då det innebär allvarligt avbräck i deras verksamhet. I Kista stadsdelsförvaltning måste beaktas att det inte finns några tillagningskök utan detta handlas upp från centralkök och entreprenör. Vidare måste hänsyn tas till att lokala föreningar har internationellt föreningsutbyte eller arrangemang som även kräver tillgång till närliggande skola för övernattnig.

Rinkeby stadsdelsnämnd beslutade den 7 april 2005 att stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Rinkeby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 april 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har synpunkter främst på förslaget till överföringen av idrottshallar (Ungdomens hus) till Idrottsnämnden men även synpunkter på förslag om övernattningar. Förslaget rörande kortlås vid skolornas gymnastiksal har förvaltningen inga synpunkter på.

I förslag i utredningen som handlar om övernattningar ser förvaltningen svårigheter och nackdelar i att idrottsförvaltningen ska ansvara för planering av lokaler som stadsdelsnämnden är ekonomiskt ansvariga för. Ett absolut villkor för en sådan hantering anser förvaltningen vara att rektorer vid berörda skolor bereds möjlighet att delta i planering och beslut om vad som ska genomföras i lokalerna de ansvarar för.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade den 7 april 2005 att stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 mars 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning ser positivt på förslaget att idrottsnämnden tar ett samlat grepp om övernattningslokal i skolorna för att få Stockholms stad att bli än mer attraktiv för stora evenemang.

Nyttjandet av skolorna för övernattnings i samband med evenemang har hittills varit förknippade med många svårigheter och problem, skriver utredaren. Idag saknas ett samlat ansvar för denna verksamhet liksom ett tillräckligt tydligt uppdrag till skolhuvudmännen. Detta har inneburit stora svårigheter för evenemangsarrangörer att få tillgång till den efterfrågade övernattningskapaciteten till en rimlig kostnad.

Utredningsförslaget innebär att kommunfullmäktige ålägger stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden att upplåta sina skolor för övernattningsverksamhet vid sidan av skoltid, samt att ge idrottsnämnden i uppgift att ansvara för upplåtelsen och de arbetsuppgifter och kostnader som är förknippade med denna.

För närvarande finns 18 skolor i Stockholms stad som är utrustade med automatlarm till brandförsvaret och som får utnyttjas som övernattningslokaler. Ingen av dessa skolor finns i Skarpnäck.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning ser positivt på förslaget att idrottsnämnden tar ett samlat grepp om övernattningslokal i skolorna för att få Stockholms stad att bli än mer attraktiv för stora evenemang.

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade den 21 april 2005 att stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen samt att därutöver anföra.

Vi ställer oss positiva till att stadens gymnastik- och idrottsanläggningar, även i skolor, kan användas för helgaktiviteter med övernattnings.

Alla extrakostnader som detta medför ska dock betalas av den som hyr anläggningen och ansvaret för städning och skadegörelse ska ligga på de som hyr lokalen. Tas inte detta ansvar ska det vara förenat med en kraftig påföljdsavgift som täcker samtliga kostnader för ett snabbt återställande.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 mars 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Det föreslagna uppdraget att upplåta skolor under skollov, helger och under terminstid för övernattningsverksamhet är problematiskt även om syftet att utnyttja befintliga resurser för positiv ungdomsverksamhet är gott. Vår inställning till förslaget beror emellertid i hög grad på om nivån på den framtida taxan kommer att stå i relation till våra faktiska merkostnader för verksamheten.

Det är emellertid lätt att förutse att kärnverksamheten kan bli lidande om uppdraget för med sig ökad risk att elever och lärare möts av oordning, vandalisering, skadegörelse och stölder av inventarier och lokaler.

Dessutom är risken stor att uppdraget ökar det allmänna slitaget av våra lokaler. Verksamheten kräver dessutom, om risken för allergier inte ska öka, som regel att städning utförs innan undervisningen startar på morgonen. Alla dessa kostadsdrivande effekter måste därför inkluderas i den kalkyl som ska ligga till grund för taxan, i annat fall kommer stadsdelsnämndens budgetutrymme för ordinarie verksamhet att påverkas negativt.

Med förvaltningens förslag innebär det att lokalerna kan utnyttjas effektivare och samtidigt spara investeringskostnader i nya anläggningar.

Vantörs stadsdelsnämnd beslutade den 1 april 2005 att avstå från att avge remissvar.

Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 april 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Vantörs stadsdelsnämnd avstår härmed från att avge remissvar på rapporten "Översyn av ansvar, resursutnyttjande och samverkan kring stadens gymnastik och idrottsanläggningar" på grund av tillfällig arbetsanhopning.

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade den 18 maj 2005 att stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 maj 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till utredningen och att idrottsrörelsens behov ska tillgodoses bättre i stadens egna anläggningar. Ett effektivare lås- och tillsynsystem kan säkert förbättra utnyttjandet.

Skolorna måste själva få ansvar för organisationen av övernattnings i skolan och verksamheten ges garanterad kostnadstäckning. Det är bl a en ansvarsfråga för skadegörelse, vandalisering och stölder. Erfarenheten visar att efter vandalisering, säger de som hyrt hallen att det är skolans elever som ställt till det eller skolan ska bevisa att det är från kvällsuthyrningen! Det kan vara problem med fylleslag i omklädningsrummen vissa helger och lokalen lämnas ostädad. De som använder lokalen går in med skor på mattorna och förstör det dyra golvet. Om skolsalarna ska hyras ut med idrottsförvaltningen som ansvarig och skolan ska ansvara för städningen inne i skolan, tror förvaltningen inte att det kommer att fungera.

Skolfastigheter i Stockholm AB:s utlåtande av den 22 mars 2005 har i huvudsak följande lydelse.

SISAB har medverkat i utredningens arbets- och referensgrupp och haft möjlighet att framföra sin uppfattning. SISAB instämmer i de förslag som utredningens slutrapport framför. Men bolaget önskar ytterligare förtydliga det angelägna i att skolidrottshallarna i SISAB:s ägo överförs till idrottsnämnden från och med år 2006.

SISAB har till uppgift att tillhandahålla undervisningslokaler där hyresgästerna är stadsdelsnämnder och utbildningsnämnden med ansvar för utbildningsverksamhet. Bolaget är specialiserat på att tillhandahålla skollokaler men saknar tillräcklig kunskap om idrottsrörelsens behov för att förvalta skolidrottshallarna på ett sätt som tillgodoser detta behov. Ambitionsnivån för underhåll och utrustning är i dessa hallar betydligt lägre än i idrottsnämndens hallar, då bolaget prioriterar sin kärnverksamhet. Skolidrottshallarna är en viktig resurs för idrottsrörelsen, vilket innebär att de bör förvaltas med utgångspunkt från att de utgör en gemensam resurs för hela staden istället för att snävt se till den enskilda skolans behov. Den nuvarande ansvarsdelningen innebär dessutom en orimlig ekonomisk belastning på de stadsdelsnämnder som har skolidrottshallar som både lokalresurs och kostnader, vilka överstiger behovet hos den enskilda skolan och den ekonomiska förmågan hos den ansvariga förvaltningen.

I övrigt nämns i SISAB:s remissvar ej övernattningsfrågan.

Stockholm Stadshus AB:s tjänsteutlåtande av den 16 maj 2005 har följande lydelse.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen tillstyrker de förslag som framlagts i rapporten eftersom inriktningen är att stadens lokaler skall utnyttjas mer effektivt.

Bilagor

<i>Bilaga 1</i>	Reservationer m.m.
<i>Bilaga 2</i>	Förslag till taxa
<i>Bilaga 3</i>	Utfallsberäkningar av föreslagen taxa
<i>Bilaga 4</i>	Bokningsförfarande och taxor vid övernattning i stadens skolor
<i>Bilaga 5</i>	Rapporten ”Översyn av ansvar, resursutnyttjande och samverkan kring stadens gymnastik och idrottsanläggningar” - Slutrapport

RESERVATIONER M.M.

Idrottsnämnden

Billy Östh m fl (m) och Caroline Silverudd Lundbom (fp) lämnade särskilt uttalande enligt följande.

De flesta av utredningens förslag om hur stadens gymnastik- och idrottsanläggningar kan utnyttjas effektivare är bra. Det är dock viktigt att stadens skolor är delaktiga i besluten och att skolorna får rimlig ersättning för upplåtelsen av sina lokaler. En ökad användning av lokalerna ställer ökade krav på städning och tillsyn. Tydliga regler måste därför utformas så att skolornas gymnastiksalar återställs i acceptabelt skick efter att idrottsföreningar har hyrt dem.

Alf T Samuelsson (kd) lämnade särskilt uttalande enligt följande.

Det är angeläget att staden verkar för ett ökat utnyttjande av de anläggningsresurser staden disponerar över. Varje ytterligare timme av idrottsutövning bör ses som en intäkt för folkhälsan. Att sammanföra ansvaret för hallar och anläggningar till idrottsnämnden kan vara en väg. Vad gäller upplåtelse av skollokaler för övernattningssträcker detta sig längre och omfattar tillgång till kök, matsal mm samt ställer ökade krav på städning och kontroll. En genomarbetad analys av behov, resursåtgång och taxe-principer torde därför behöva presenteras. Upplåtelse av skolans gymnastiksalar för träningsändamål är viktig för idrottsrörelsen. Även bör övervägas hur företagsamhetens intresse att erbjuda motionstillfällen kan tillgodoses genom skolorna.

En given förutsättning för att kunna hantera alla bokningsbara objekt är att ett kompetent bokningssystem kommer på plats.

Utbildningsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Jan Björklund m fl (fp), Mikael Söderlund m fl (m) och Nina Ekelund (kd) enligt följande.

De flesta av utredningens förslag om hur stadens gymnastik- och idrottsanläggningar kan utnyttjas effektivare är bra. Det är dock viktigt att staden skolor är delaktiga i besluten och att skolorna får rimlig ersättning för upplåtelsen av sina lokaler. En ökad användning av lokalerna ställer ökade krav på städning och tillsyn. Tydliga regler måste därför utformas så att skolornas gymnastiksalar återställs i acceptabelt skick efter att idrottsföreningar har hyrt dem.

*Bilaga 2***Förslag till taxa**

	Avgift	varav till IdN	varav till UtbN/SdN
Bokningsavgift (per anläggning och evenemang)	1 000	750	250
Övernattning i skolsal (dygn 1-2)	200	150	50
Övernattning i skolsal (dygn 3-)	160	120	40
Övernattning gymnastiksal (dygn 1-2)	400	300	100
Övernattning gymnastiksal (dygn 3-)	320	240	80
Övernattning i skolidrottshall (dygn 1-2)	600	450	150
Övernattning i skolidrottshall (dygn 3-)	480	360	120
Matsal (dygn 1-2)	600	450	150
Matsal (dygn 3-)	480	360	120
Kök (dygn 1-2)	800	600	200
Kök (dygn 3 -)	640	480	160
Andra utrymmen	Uppehållsrum, toaletter och andra utrymmen som kan erfordras ingår i ovan angiva avgifter.		
Städning	Arrangörens ansvar. Ofullständig städning debiteras arrangören fullt ut.		
Skadegörelse/stöld	Ersätts till fullo av arrangören.		
Falsklarm	5 000 kronor per tillfälle.		
Depositionsavgift m.m.	Enligt idrottsnämndens allmänna villkor.		

Bilaga 3

Utfall av föreslagen taxa

(exkl. ev. matsal/kök, räknat på 20 barn/ungdomar per skolsal)

Exempel 1: 8 lag, 1 natt, 1 skola

8 x 1 x 200	= 1 600
1 x 1 000	= 1 000
Summa	2 600

2 600/160 pers = 16,25:-/pers = 16,25:-/pers o natt
Ersättning till IdN: 1 950:-, SdN/Utbn: 650:-

Exempel 2: 10 lag, 2 nätter, 1 skola

10 x 2 x 200	= 4 000
1 x 1 000	= 1 000
Summa	5 000

5 000/200 pers = 25:-/pers = 12,50:-/pers o natt
Ersättning till IdN: 3 750:-, SdN/Utbn: 1 250:-

Exempel 3: 40 lag, 2 nätter, 2 skolor

40 x 2 x 200	= 16 000
2 x 1 000	= 2 000
Summa	18 000

18 000/800 pers = 22,50:-/pers = 11,25:-/pers o natt
Ersättning till IdN: 13 500:-, SdN/Utbn: 4 500:-

40 lag, 2 nätter, 4 skolor

40 x 2 x 200	= 16 000
4 x 1 000	= 4 000
Summa	20 000

20 000/800 pers = 25:-/pers = 12,50:-/pers o natt
Ersättning till IdN: 15 000:-, SdN/Utbn: 5 000:-

100 lag, 4 nätter, 6 skolor

100 x 2 x 200 = 40 000

100 x 2 x 160 = 32 000

6 x 1 000 = 6 000

Summa 78 000

78 000/2 000 pers = 39:-/pers = 9,75:-/pers o natt

Ersättning till IdN: 58 500:-, SdN/UtbN: 19 500:-

ÖVERNATTNING I SKOLOR MED GILTIGT AUTOMATLARM TILL BRANDMYNDIGHET

Idrottsförvaltningen föreslår:

- att *bokningsenheten* fungerar som reception, bokningscentral för arrangörer och andra vid önskemål om övernattnig i skola.
- att *bokningsenheten*, efter kontakt med SISAB och berörda stadsdelsförvaltningar upprätthåller underlag om vilka skolor som är tillgängliga för övernattnig, så att kollision ej uppstår vid av SISAB planerade underhållsåtgärder eller vid av skolan planerad egen verksamhet.
- att *bokningsenheten* efter samråd med SISAB, berörda stadsdelsförvaltningar och ambulerande tillsyn tar fram ett gemensamt bokningsunderlag och avtal för all övernattningsverksamhet i stadens skolor
- att i därför avsedda skolor tillhandahålls lokal för övernattnig, skolsalar, och vid övernattningen förekommande specifika lokalbehov såsom:

Kök

Matsalar

Cafeteria

Skolvärdsexpedition

Uppehållsrum

Idrottssalar

Omklädningsrum

Duschrum

Toaletter

Skolgårdar

samt lokaler, transporttytor som sammanbinder nämnda lokaler.

- att *ambulerande tillsyn* håller kontakt med aktuella skolor beträffande nämnda lokalbehov, och utövar tillsyns inför, under och direkt efter övernattnig.
- att *ambulerande tillsyn* tillser att upprättat hyresavtal efterlevs och efter samråd med aktuella skolor tillser att av möblering, återmöblering, och städning genomförs av förhyraren samt att för- och efterbesiktning av lokalerna genomförs.
- att *arrangör, hyresgäst* ansvarar för och håller eget material och utrustning, såsom städmaterial, telefon, telefonabonnemang, datautrustning, datalinjer, fax, kopieringsmaskiner, kopieringspapper, toapapper, pappershanddukar, tvål och dylikt, om inte arrangör, förhyrare träffar annan överkommelse med enskild skola.
- att nedan i avgiftsmodell redovisad merkostnad för idrottsförvaltningen utgör enhetlig självkostnadstaxa för övernattnig vid upplåtelse av aktuella skolor.
- att KF delegerar ansvar för eventuella taxeändringar beträffande övernattningar i stadens skolor till IdN.

- att idrottsförvaltningen i övrigt beträffande utbyggnad av kapaciteten för övernattnig och evenemangserbudande för ungdomar arbetar efter de intentioner remissen anger.

ÖVERNATTNINGSAVGIFTER 2005

- förslag till taxa

Pris per utnyttjad sal för övernattnig

Terminstid		SOMMAR- HÖST- JUL- SPORT OCH PÅSKLOV	
Antal nätter	2005 kr/dygn	Antal nätter	2005 kr/dygn
1	250 kr	1	200 kr
2	200 kr	2	180 kr
3	180 kr	3	145 kr
>4	160 kr	4	135 kr
		5	120 kr
		6	110 kr
		>7	100 kr

Sporthall: 3 ggr ovan angivet pris

Gymnastiksal: 2 ggr ovan angivet pris

Salar 5 personer: 1/3 av pris ovan

Salar 10 personer: 2/3 av pris ovan

Salar 30 personer: 1,5 av pris ovan

Övriga avgifter:

Ambulerande tillsyn: Ingår i salshyran

Matsal med befintlig utrustning: 400 kr/ dygn

Kök med befintlig utrustning: 600 kr/ dygn

Skadegörelse: Full kostnadstäckning

Städning: Arrangör förutsätts i egen regi städa uthyrda lokal. I annat fall debiteras arrangören full kostnadstäckning för sådant uppdrag.

Falsklarm: 5000 kr

Depositionsavgift tas ut av förhyrare enligt av idrottsnämnden utfärdade allmänna villkor

I dag aktuella övernattningsskolor

Innerstaden

Östermalms stadsdelsförvaltning

Engelbrektskolan

Gärdesskolan

Utbildningsförvaltningen

Östra Real Gymnasium

Maria-Gamla stan stadsdelsförvaltning

Högalidskolan

Eriksdalsskolan

Norrmalms stadsdelsförvaltning

Gustav Vasa skola

Matteusskolan

Västerort

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Grimtaskolan

Hässelbygårdsskolan

Loviselundsskolan

Nälstaskolan

Vällingbyskolan

Utbildningsförvaltningen

Blackebergs gymnasium

Söderort

Farsta stadsdelsförvaltning

Gubbängsskolan

Hökarängens skola

Skönstholmsskolan

Tallkrogens skola

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Skarpnäcks skola

Stadsdirektörens stab
STADSLEDNINGSKONTORET

**Översyn av ansvar, resursutnyttjande och samverkan
kring stadens gymnastik- och idrottsanläggningar**

Slutrapport 2004-09-24

Björn Jacobson

- 1. Sammanfattning** _____
- 2. Uppdraget** _____
  - 2.1 Utredningsarbetet _____
- 3. Bakgrund och probleminventering** _____
  - 3.1 Stadens lokaler för idrottsaktiviteter och ansvarsfördelningen för dessa _____
  - 3.2 Nuvarande principöverenskommelse mellan utbildningsnämnden och idrottsnämnden _____
  - 3.3 Utnyttjandet av skollokaler för övernattnin g mm i samband med evenemang _____
  - 3.4 Idrottsrörelsens tillgång till skolornas gymnastiksalar _____
  - 3.5 Idrottsrörelsens behov av lokaler för tränings- och tävlingsaktiviteter _____
  - 3.6 Skolornas tillgång till idrottsnämndens anläggningar _____
- 4. Utredningens överväganden och förslag** _____
  - 4.1 Skolidrottshallarna _____
    - 4.1.1 Ekonomiska konsekvenser _____
      - 4.1.1.1 Nettoeffekter för gymnasieskolorna _____
      - 4.1.1.2 Nettoeffekter för grundskolan _____
      - 4.1.1.3 Nettoeffekter för idrottsnämnden _____
    - 4.1.2 Vidare utredning _____
    - 4.1.3 Referensgruppens synpunkter _____
  - 4.2 Hyrespolicy för uthyrning av skollokaler för evenemangsändamål _____
    - 4.2.1 Referensgruppens synpunkter _____
  - 4.3 Ökad tillgänglighet till skolornas gymnastiksalar _____
    - 4.3.1 Ekonomiska konsekvenser _____
    - 4.3.2 Referensgruppens synpunkter _____
- 5. Bilagor** _____

1. Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade i november 2003 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att göra en översyn kring ansvar, resursutnyttjande och samverkan kring stadens gymnastik- och idrottsanläggningar. I januari 2004 fick undertecknad i uppdrag av stadsdirektören att genomföra den beslutade översynen. Av direktiven till översynen framgår att stadens idrottsanläggningar skall ses som en gemensam resurs och att stadsdelsförvaltningarnas och utbildningsförvaltningens anläggningar i högre grad öppnas för idrottsrörelsens behov, för träning, tävling och övernattnin g. På samma sätt måste idrottsförvaltningens anläggningar stå till skolornas förfogande för skolidrott.

Utredningsarbetet har genomförts tillsammans med berörda parter i enlighet med anvisningarna i direktiven. Utredningens förslag är dock utredarens egna och i den utsträckning som inblandade parter har avvikande uppfattningar finns dessa redovisade under ”Referensgruppens synpunkter”.

Utredningsuppdraget kunde ganska snabbt delas in i tre områden, 1. ansvar för och samverkan kring stadens skolidrottshallar/skolbad och övriga idrottsanläggningar, 2. nyttjandet av skollokaler för övernattningsverksamhet i samband med evenemangsverksamhet och 3. upplåtelsen av skolornas gymnastiksal för idrottsrörelsens behov.

Den nuvarande ansvarsfördelningen för skolidrottshallarna/skolbaden innebär ett hinder för att förvalta dessa med utgångspunkt en att de skall ingå i stadens samlade lokalresurs för idrottsutövande. Samverkan kring dessa anläggningar och idrottsförvaltningens anläggningar regleras sedan 1992 av en överenskommelse som slutits mellan dåvarande fritidsnämnd och skolstyrelse. Med anledning av att innehållet förändrats liksom stadens organisation är överenskommelsen inte längre ett ändamålsenligt sätt att reglera samverkan på.

Utredningen föreslår i denna del att idrottsnämnden ges ett samlat ansvar för stadens idrottsanläggningar inklusive de fristående skolidrottshallarna/skolbaden och att stadens skolor får option att förhyra idrottsanläggningarna för schemalagd undervisning vardagar kl 8.00 – 16.00 under terminstid.

Nyttjandet av skolorna för övernattningsverksamhet har hittills varit förknippade med många svårigheter och problem. Idag saknas ett samlat ansvar för denna verksamhet liksom ett tillräckligt tydligt uppdrag till skolhuvudmännen. Detta har inneburit stora svårigheter för evenemangsarrangörer att få tillgång till den efterfrågade övernattningskapaciteten till en rimlig kostnad.

Utredningsförslaget innebär att kommunfullmäktige ålägger stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden att upplåta sina skolor för övernattningsverksamhet vid sidan av skoltid, samt att ge idrottsnämnden i uppgift att ansvara för upplåtelsen och de arbetsuppgifter och kostnader som är förknippade med denna. Vidare föreslås idrottsnämnden få i uppdrag att fastställa en enhetlig självkostnadstaxa för upplåtelsen som baserar sig på de merkostnader som uppstår i samband med denna. För att ytterligare utveckla stadens attraktivitet när det gäller ungdomsevenemang föreslås Stockholm Visitors Board få i uppdrag att i samarbete med idrottsnämnden ta fram evenemangs-erbjudanden för ungdomar.

Skolornas gymnastiksal är en viktig resurs för att tillgodose idrottsrörelsens behov av framförallt träningsmöjligheter. Det är utredningens uppfattning att denna resurs kan nyttjas bättre och att här finns outnyttjad kapacitet. Utredningens slutsatser är att den bästa vägen att göra denna resurs mer tillgänglig är att bygga ut kortlåssystemet till fler skolor och att idrottsförvaltningens ambulerande tillsyn tar över ansvaret för det aktuella lokalerna under den tid de upplåts till idrottsrörelsen.

2. Uppdraget

Kommunstyrelsen beslutade 2003-11-19 (Dnr 328-3552/2003) att ge stadsledningskontoret i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp som gör en översyn kring ansvar, resursutnyttjande och samverkan kring stadens idrottsanläggningar. I arbetsgruppen ska ingå representanter för idrottsförvaltningen, SISAB, utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna.

Dessutom bör en eller två representanter för idrottsrörelsen och en eller två representanter för de lokala skolorna ingå. Utredningen bör starta snarast och redovisas under 2004.

Stockholms stad äger ett stort antal idrottsanläggningar för såväl inomhusidrotter som utomhusidrotter. Vissa förvaltas av idrottsnämnden, andra av SISAB för uthyrning till skolor. Utgångspunkten för översynen är att stadens idrottsanläggningar skall ses som en gemensam resurs. Syftet med utredningen är att stadsdelsförvaltningarnas och utbildningsförvaltningens anläggningar i högre grad öppnas för idrottsrörelsens behov, för träning, tävling och övernattnings. På samma sätt måste idrottsförvaltningens anläggningar stå till skolornas förfogande för skolidrott. Samtidigt måste villkoren för lokalutnyttjandet uppfattas som rimliga för stadens olika förvaltare av idrottsanläggningar.

2.1 Utredningsarbetet

Arbetet med översynen har organiserats i en arbetsgrupp där medlemmarna på ett aktivt sätt har bidragit i utredningsarbetet och en referensgrupp som löpande följt arbetet och lagt synpunkter på utredningsarbetets inriktning och förslag.

Arbetsgruppen har bestått av utredningsledaren och representanter från utbildningsförvaltningen, idrottsförvaltningen, SISAB och stadsledningskontorets finansavdelning.

Referensgruppen har bestått av 11 personer som representerat 3 stadsdelar, 2 lokala skolor, idrottsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, SISAB, Stockholms idrottsförbund, Stockholm Summer Games och Eken cup. Arbetsgruppens medlemmar har även deltagit i referensgruppens möten.

Vid sidan av referensgruppen har berörda förvaltningschefer getts möjlighet att tillföra utredning relevanta synpunkter och erfarenheter.

En enkät har skickats ut till ett antal skolor i områden med stor brist på bokningsbar tid och en begränsad upplåtelse av gymnastiksalarna i syfte att klarlägga orsakerna till den begränsade upplåtelsen.

Utredningen har även tagit del av hur Göteborg och Malmö hanterat övernattningsanläggningar i skolorna i samband med evenemangsverksamhet.

Utredningen har strikt avgränsat uppdraget till upplåtelse av skolornas gymnastik- och idrottslokaler samt upplåtelse av skollokaler för övernattnings och därmed sammanhängande behov kopplat till evenemangsverksamhet.

Utgångspunkten för utredningsarbetet har varit att de förslag som presenteras inte skall generera nya eller ökade kostnader för staden. Uppdraget har uppfattats så att det handlar om att se över hur vi på bästa sätt kan utnyttja och samverka kring befintliga resurser. I de fall förändringar i ansvarsfördelning föreslås läggs även förslag till överföring av resurser som är kopplade till ansvaret. Eventuella ambitionshöjningar hänskjuts till den ordinarie budgetprocessen.

De förslag som redovisas i slutrapporten är utredningsledarens förslag och egna ställningstaganden.

3. Bakgrund och probleminventering

3.1 Stadens lokaler för idrottsaktiviteter och ansvarsfördelningen för dessa

Stadens idrottslokaler ägs och förvaltas idag av idrottsnämnden eller SISAB. Idrottsnämnden har ansvaret för sammanlagt 13 stora idrottshallar (bokas som stora hallar men alla håller inte måtten för fullstor hall) och 11 små idrottshallar. Av dessa disponerar utbildningsförvaltningen och berörda stadsdelsförvaltningar 9 hallar för skolidrott inom ramen för gällande principöverenskommelse om upplåtelse och förhyrning av idrottsanläggningar.

SISAB äger och förvaltar skolfastigheterna och de idrottslokaler som är del av dessa fastigheter. 8 friliggande idrottshallar, 2 kombinerade idrottshallar/skolbad och ett renodlat skolbad som hör till skolfastigheter ägs och förvaltas av SISAB. Av dessa hyrs 6 anläggningar ut till utbildningsnämnden och 4 anläggningar och ett skolbad till stadsdelsnämnder för skolidrott. Av bilaga 3 framgår hallarnas/badens geografiska spridning över staden. Därutöver finns gymnastiksalar i varierande antal och storlek i 126 skolor ägda och förvaltade av SISAB som i varierande utsträckning ställs till idrottsförvaltningens förfogande för bokning av idrottsrörelsen.

Det splittrade ansvaret för stadens idrottshallar mellan två ägare, SISAB och Idrottsnämnden, och ett antal stadsdelsnämnder och utbildningsnämnden som hyresgäster med ansvar för del av drift och inventarier är inte en bra lösning. SISAB menar att de har till uppgift att tillhandahålla undervisningslokaler och att deras hyresgäster är stadsdelsnämnder och utbildningsnämnden med ansvar för utbildningsverksamhet. SISAB är specialiserade på att tillgodose sina hyresgästers behov men saknar tillräcklig kunskap om idrottsrörelsens behov för att förvalta skolidrottshallarna på ett sätt som tillgodoser detta behov. Ambitionsnivån för underhåll och utrustning är i dessa hallar betydligt lägre än i idrottsnämndens hallar. Det är naturligt att berörda nämnder under knappa ekonomiska förhållanden prioriterar sin kärnverksamhet på bekostnad av hallarnas skötsel. Skolidrottshallarna är en viktig resurs för idrottsrörelsen vilket innebär att de bör förvaltas med utgångspunkt från att de utgör en gemensam resurs för hela staden istället för att snävt se till den enskilda skolans behov.

Nuvarande ansvarsfördelning innebär dessutom en orimlig ekonomisk belastning på framförallt de stadsdelsnämnder som har skolidrottshallar som både till lokalresurs och kostnader ofta överstiger behovet hos den enskilda skolan och förmågan hos den ansvariga förvaltningen.

Ett exempel på en sådan hall är Bredängshallen som hör till Bredängsskolan. Den totala lokalkostnaden för hallen har beräknats till 3,8 miljoner / år. En skola med motsvarande elevantal och normala lokalresurser för gymnastik och idrott (Sätraskolan) har en kostnad på 800 000 kronor / år. Stadsdelsförvaltningen har idag, vid sidan av en ersättning på 481 606 tkr från idrottsförvaltningen för idrottsrörelsens nyttjande av hallen, ingen särskild kompensation för den resterande merkostnaden på 2,5 miljoner / år. Det finns alltså idag en betydande orättvisa inbyggd i systemet där den enskilda stadsdelen tvingas finansiera och ta ansvar för en del av stadens samlade resurs för idrottsutövande. Ett ansvar som normalt ligger på idrottsnämnden.

Stadens nuvarande lokalresurs för idrottsaktiviteter bedöms av utredningen i huvudsak tillgodose behovet under terminstid måndag till fredag kl 08.00 – 16.00. Resursen är dock geografiskt ojämnt fördelad och en bristsituation råder i första hand i innerstaden. Däremot överstiger efterfrågan den tillgängliga resursen inom flera områden under kvälls- och helgtid, vilket är den tid idrottsrörelsen har behov av lokaler för träning och tävling.

3.2 Nuvarande principöverenskommelse mellan utbildningsnämnden och idrottsnämnden

Upplåtelse och förhyrning av skolidrottshallar för föreningsverksamhet och idrottshallar för skolans idrottsundervisning regleras genom en överenskommelse om ”upplåtelser och förhyrning av idrottsanläggningar” som slöts via beslut i dåvarande skolstyrelsen 1992-11-12 och dåvarande fritidsnämnden 1992-11-17. För utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna innebär överenskommelsen i korthet att skolorna äger rätt att för sin schemalagda idrottsundervisning disponera de anläggningar som ingår i överenskommelsen. Huvudsakligen gäller detta måndag till fredag 08.00 – 16.00 under terminstid. Om skolan har schemalagd undervisning efter kl 16.00 har de förtur även till denna tid. Skolans förhyrning avser anläggningarnas basutbud av idrottsytor, omklädningsrum mm, dock ej specialutrustade salar, gym, solarier och liknande. Halltid för skolidrottslag, lärarmotion mm ingår ej i överenskommelsen utan skall bokas genom idrottsförvaltningens bokningsenhet och debiteras enligt gällande timtaxa.

För skolornas nyttjande av idrottsnämndens anläggningar betalar Kista för närvarande 1,5 mnkr och utbildningsnämnden 9,2 mnkr per år till idrottsnämnden. Inom ramen för denna ersättning ingår rätten att nyttja idrottsnämndens utomhusanläggningar, bollplaner och ishallar.

Idrottsnämnden å sin sida disponerar i överenskommelsen ingående skolidrottshallar och skolbad kvällstid måndag till fredag från ca 17.30 samt lördagar och söndagar från omkring 20 augusti till 30 april. Idrottsnämnden betalar en ersättning på totalt ca 4,5 Mkr per år till utbildningsnämnden och 3 stadsdelsnämnder för de skolidrottshallar och bad som ingår i överenskommelsen, idag 8 anläggningar. Berörda stadsdelar är Farsta, Skärholmen och Östermalm.

Principöverenskommelsen som från början var en reglering av samverkan mellan de två parter som var berörda innan stadsdelsreformens genomförande. Idag med andra organisatoriska förutsättningar kan man konstatera att överenskommelsen inte är ett funktionellt sätt att lösa samverkansfrågorna kring stadens idrottsanläggningar. Därutöver har innehållet förändrats under de gångna 12 åren vilket successivt urholkat sambandet mellan ekonomisk ersättning och det faktiska nyttjandet av idrottshallarna. De tidigare fritidsdistriktsnämnderna beslöt inför budget 1993 att avsäga sig nyttjandet (dra in ersättningen till skolstyrelsen) för Enskedegårds-, Hagsätras- och Kärrtorps skolidrottshallar. Från 2000 har utbildningsnämnden avstått att utnyttja Åkeshovshallen för gymnasieskolans idrottsundervisning och dragit in den ekonomiska ersättningen för detta på 1,1 mnkr till idrottsnämnden.

Utanför överenskommelsen har tecknats separata avtal gällande Kärrtorps skolidrottshall fr o m 2000 och Hagsätra skolidrottshall fr o m hösten 2003 om förhyrning kvällstid och helger.

3.3 Utnyttjandet av skollokaler för övernattnin g mm i samband med evenemang

Arrangörer av evenemang som Eken Cup, Stockholm Summer Games och andra stora som små arrangörer av idrotts- och kulturevenemang har under många år nyttjat skolornas lokaler för övernattnin g. De största behoven av förläggning föreligger under juni – augusti. Visst behov finns även under andra lovperioder och veckoslut.

Någon samlad övergripande lösning från stadens sida har ej funnits för att arrangörer på ett enkelt sätt skall kunna få tillträde till skollokaler. Idrottsförvaltningen har sedan 1994 arbetat med skolförvaltningen, enskilda skolor, stadsdelsförvaltningar och SISAB för att åstadkomma en sådan lösning. Hittills har dessa ansträngningar varit resultatlösa.

Beslut har fattats i kommunfullmäktige om effektivare användning av stadens lokaler, vikten av att särskilt beakta idrottsarrangörers behov av billiga övernattningsmöjligheter i samband med genomförande av evenemang och nödvändigheten av att brandskydda lokalerna på ett adekvat sätt.

För närvarande finns 18 skolor som är utrustade med automatlarm till brandförsvaret och som får utnyttjas som övernattningslokaler. Genom SISAB har staden investerat ca 15 Mkr i dessa skolor för att de skall uppfylla brandsäkerhetskraven.

Idag sköts upplåtelsen av skollokalerna på följande sätt:

Med sikte på kommande sommars förläggningsbehov kontaktar idrottsförvaltningen SISAB i november året innan för att informera sig om planerade underhållsinsatser på de aktuella skolorna. Under januari-februari brukar idrottsförvaltningen ha underlag för att informera evenemangsarrangörerna om eventuella begränsningar och planerade byggprojekt.

Arrangörerna får sedan kontakta respektive skola som man är intresserad av nyttja för att dels höra om skolan är villig att hyra ut lokalerna, dels komma överens om villkoren för förhyrning. Olika skolor har olika förhållningssätt och olika hyresnivåer. Stora hyresskillnader råder mellan skolorna och arrangörerna rapporterar att hyresnivåerna under senare år ökat dramatiskt.

När arrangören har processat klart dessa frågor är man oftast framme vid genomförandefasen för arrangemanget.

Evenemangsarrangörerna har behov av att i god tid före evenemanget känna till förutsättningarna dels för att klara marknadsföringen och kunna ge information till utländska deltagare och lag, dels för att kunna göra en budget som håller för arrangemanget.

Önskvärt är att ca 1 år i förväg veta vilka anläggningar som är tillgängliga och till vilka kostnader. Ett annat önskemål är att kunna klara ut villkoren för förhyrningen med en part i staden.

För att utveckla stadens attraktivitet som evenemangsstad och underlätta för arrangörerna behövs ett samlat ansvar för denna typ av verksamhet. Ett samlat ansvar skulle

dessutom ge möjligheter att förhandla med olika huvudmän för att på sikt kunna erbjuda evenemangsdeltagare ett paket med rabatter på lokalresor, entréer mm. Denna typ av paketerbjudande tillhandahålls idag av Göteborg. Avsaknaden av kollektivtrafikerbjudanden skapar problem för arrangörerna när arrangemanget sväller och inkvartering måste ske på längre avstånd från tävlingsplatsen. Tillgången på övernattningskolor i den närmaste omgivningen begränsar idag antalet deltagande lag i evenemanget. Intresset för deltagande är ibland betydligt större än vad arrangörerna klarar av att ordna övernattning för inom acceptabelt avstånd.

Idag finns även en besvärande konkurrens mellan evenemangsarrangörernas behov och vissa skolors intresse av att hyra ut sina skolor för vandrarhemsverksamhet, vilket är mer inkomstbringande.

3.4 Idrottsrörelsens tillgång till skolornas gymnastiksal

Idrottsförvaltningens bokningsenhet har idag till uppgift att hyra ut skolornas gymnastiksal tillsammans med stadens övriga anläggningar till idrottsrörelsen. I denna uthyrningsverksamhet har staden prioriterat barn – och ungdomsidrotten som vid förhyrning i huvudsak har 0 taxa. Skolornas gymnastiksal ställs i mycket varierande utsträckning till förfogande för denna uthyrning. Tillgänglig tid kan variera mellan runt 300 timmar / år till runt 2000 timmar / år och gymnastiksal.

Efterfrågan på denna lokalresurs varierar över staden dels beroende på närheten till idrottshallar, dels beroende på gymnastiksalarnas storlek och utrustning.

Varje vår går bokningsenheten ut till skolorna med en förfrågan om vilka tider skolorna ställer till förfogande för uthyrning för kommande läsår. Som en del i utredningsarbetet har vi studerat bokningsbara tider och efterfrågan på dessa tider under 2003. Sammanlagt finns 126 skolor med i bokningssystemet. Varje skola kan ha en eller flera bokningsbara gymnastiksal

Skolorna erhåller en ersättning på 100:- i timman för den uthyrning som sker av deras gymnastiksal. Svarar idrottsförvaltningen för tillsynen vid uthyrningen, genom sin ambulerande tillsynsenhet, sjunker ersättningen till 50:- i timman. Ersättningen till skolorna har varit oförändrad sedan den infördes vilket innebär 14 år för 100-kronan och 10 år för 50-kronan.

Totalt sett är den tillgängliga kapaciteten – bokningsbara tiden – lågt utnyttjad idag, ca 55%. Men det finns stora regionala skillnader. De områden i staden där det idag råder brist på bokningsbar tid är innerstaden och delar av västerort.

Utredningen har uppskattat att det vid sidan av undervisningstiden borde finnas ca 2000 timmar per läsår och gymnastiksal att hyra ut till idrottsrörelsen. I innerstaden där bristsituationen är som störst är det få skolor som upplåter sina salar i denna omfattning. Oftast är helgerna inte tillgängliga och många gånger inte heller alla vardagskvällen. Under utredningsarbetet har flera försök gjorts för att klarlägga orsakerna till denna situation. Av svaren på den enkät som skickades ut till skolor i innerstaden och västerort framgår att de viktigaste hindren för att öka den bokningsbara tiden är följande:

- Kostnaderna för tillsyn genom egen vaktmästare gör det omöjligt att upplåta gymnastiksalen under helgtid och begränsar upplåtelsestiden under kvällstid.
- Gymnastiksalens belägenhet i skolan försvårar upplåtelsen genom att man inte kan begränsa tillgången till övriga skollokaler.
- Vissa relationer mellan skolan och en speciell idrott/förening gör att skolan vill göra andra prioriteringar än staden vid upplåtelsen.
- Ersättningsnivån vid upplåtelsen är inte tillräcklig för att täcka kostnaden för tillsyn, städning, slitage mm. Vilket i en del fall gör av staden icke prioriterade förhyrningar prioriteras av skolorna, t ex vuxenidrott som kan betala en hyra som gör det intressant för skolan att hyra ut.

Idrottsförvaltningens bokningsenhet har under åren gjort upprepade försök med stöd av sin förvaltningschef att få fram mer tider i gymnastiksalarna. En vädjan från förvaltningschefen till stadsdelsdirektörerna brukar resultera i en viss förbättring men inte av bestående natur.

Det som leder till bestående öknningar av utbudet, enligt bokningsenheten, är installation av kortlåssystem och att idrottsförvaltningen övertar tillsynsansvaret vid uthyrningen genom sin ambulerande tillsynsenhet. Utbyggnaden av kortlåsen och den ambulerande tillsynen är idag störst i söderort där tillgången på bokningsbar tid f n överstiger efterfrågan.

3.5 Idrottsrörelsens behov av lokaler för tränings- och tävlingsaktiviteter

Stockholms idrottsförbund har för utredningen redovisat uppgifter om de idrottsverksamheter som våren 2003 erhöll aktivitetsstöd, vilket är ledarledd verksamhet för barn och ungdomar i åldrarna 7 – 20 år. Sammanlagt 402 föreningar som representerade 51 olika idrotter genomförde 266 817 sammankomster med totalt 2 596 962 deltagare. Det innebär 1 462 sammankomster / dag måndag till söndag med i snitt 10 deltagare / sammankomst.

Utöver de aktiviteter som genomfördes under 2003 bör läggas effekterna av det så kallade ”Handslaget”, vilket är regeringens satsning på ytterligare 1 miljard till idrottsrörelsen under en fyraårs period. Villkoren för fördelningen av pengarna är följande:

- Öppna dörrarna för fler deltagare
- Satsning på flickidrott
- Håll tillbaka avgifterna
- Delta i kampen mot droger
- Intensifiera samarbetet med skolorna

Stockholms idrottsförbund har 6 miljoner att fördela första året och vill inrikta sig på ny verksamhet inriktad mot skolungdom. Målgruppen för satsningen är i första hand åldersgruppen 10 – 12 år. Man har påbörjat ett arbete tillsammans med idrottsförvaltningen inriktat på att skapa nätverk inom varje stadsdel för ett långsiktigt samarbete mellan skola och idrottsrörelsen. Det kommer förhoppningsvis att innebära aktiviteter under eller i direkt anslutning till skoldagen och rekrytering av nya deltaga-

re i föreningarnas ordinarie verksamhet. På sikt innebär detta ytterligare behov av lokaler för träning och tävling. Redan i dag är tillgången på bokningsbar tid för liten i förhållande till idrottsrörelsens behov, framförallt i innerstaden och västerort.

3.6 Skolornas tillgång till idrottsnämndens anläggningar

Inom ramen för nu gällande principöverenskommelse mellan idrottsnämnden och utbildningsnämnden har skolorna, både gymnasier och grundskolor option på nyttjandet av 8 av idrottsnämndens idrottshallar vardagar mellan 08.00 – 16.00. Den ersättning som idrottsnämnden erhåller för detta, 10,7 mkr per år, ger även rätt till ishallar, bollplaner och utomhusanläggningar. Inom ramen för nuvarande överenskommelse finns inga incitament för skolorna att välja den för undervisningen mest lämpliga anläggningen eftersom man inte på skolan tar de kostnader som är kopplat till nyttjandet. Samtidigt är utredningens uppfattning att det endast i en begränsad del av staden råder någon brist på anläggningar under dagtid måndag till fredag. Den akuta bristsituationen uppstår under kvällen och helgtid oktober – april.

4. Utredningens överväganden och förslag

4.1 Skolidrottshallarna

Det finns 8 friliggande skolidrottshallar, 2 kombinerade skolidrottshallar/skolbad och ett renodlat skolbad som hör till skolfastigheter varav 5 hör till grundskolor som hyrs av stadsdelar och 6 till utbildningsförvaltningens gymnasieskolor och ett skolbad. Det är idrottshallar som i vissa fall även innehåller simhall och som ägs och förvaltas av SISAB.

Den fortsatta beskrivningen avser samtliga anläggningar utan Gubbängens skolbad som är en blandad fastighet som utöver badet innehåller bostäder. På grund av sin mix av bad och bostäder i samma fastighet är det inte lämpligt att ge idrottsnämnden ansvaret för fastigheten.

Det är utredningens uppfattning att ett samlat ansvar för förvaltning av stadens friliggande idrottshallar leder till att anläggningarna sköts på ett bättre sätt. Det skapar även bättre möjligheter att på ett samlat sätt planera för den framtida volymen och sammansättningen vad gäller idrottslokaler i staden. I flera utredningar under senare tid har föreslagits att stadens fastighetsförvaltning bör renodlas och förvaltas i för de olika lokaltyperna specialiserade organisationer både för att öka effektiviteten och att höja kvalitén i förvaltningen. Detta talar för att ansvaret för skolidrottshallarna bör överföras från SISAB till idrottsförvaltningen.

Ges stadens skolor option på timförhyring av idrottsanläggningarna för schemalagd undervisningsverksamhet vardagar 8.00 – 16.00 under terminstid, skapas möjlighet för skolorna att använda de mest lämpade lokalerna för gymnastik- och idrottsundervisning.

Ett samlat ansvar kan åstadkommas antingen genom att ägandet av de fristående skolidrottshallarna överförs från SISAB till idrottsnämnden eller genom att idrottsnämnden övertar förstahandshyreskontraktet för hallarna från utbildningsförvaltningen

och berörda stadsdelar. Utredningen förordar det alternativ som visar sig ekonomiskt mest fördelaktigt för staden.

Utbildningsanordnarna blir på detta sätt befriade från hyra till SISAB, egna driftskostnader och ansvaret för inventarieanskaffningen. I gengäld får de betala en självkostnadshyra för de timmar de förhyr hallkapacitet för undervisningen. Netto innebär detta en kostnadsökning för idrottsnämnden och en motsvarande kostnadssänkning för utbildningsanordnarna. För att uppnå kostnadsneutralitet föreslås en överföring av motsvarande belopp från grundskoleschablonen och gymnasieschablonen till idrottsnämndens budget.

För utbildningsnämnden och gymnasierna blir förslaget helt neutralt genom att reduceringen av gymnasieschablonen uppgår till samma belopp som kostnadsminskningen. För stadsdelskollektivet är det mer problematiskt genom att det är 4 stadsdelar som blir av med kostnader men alla 18 stadsdelarna skall vara med i finansieringen.

Överförandet av fastigheterna från SISAB till Idrottsnämnden måste kombineras med en förtur för de skolor som idag nyttjar dessa hallar vid bokning av halltid för schemalagd undervisning.

Under utredningsarbetet har det visat det uppstått svårigheter med att kartlägga de totala driftskostnaderna för de berörda skolidrottshallarna. I första hand beror detta på att de ingår i en driftsenhet tillsammans med tillhörande skola. Dessutom anser idrottsförvaltningen att de angivna kostnadsnivåerna för inventarier, lokalvård, tillsyn mm är för låga för att klara driften på en acceptabel nivå. Ytterligare analys av kostnadsbilden kan därför behövas inför ett genomförande av utredningens förslag. De nedan redovisade kostnadseffekterna är preliminära beräkningar vars syfte i första hand är att ge en bild av storleksordningen på omfördelningen av kostnader.

4.1.1 Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna av ett ändrat ansvar för skolidrottshallarna är till en del beroende av om man väljer att sälja fastigheterna till idrottsnämnden eller om man väljer att ändra hyresförhållandet. Vid en försäljning uppstår engångskostnader kopplat till detta samtidigt försvinner kostnader och intäkter i form av tomträtsavgälder för de berörda fastigheterna på ca 1,0 mnkr.

Utgångspunkten för beräkningen av de ekonomiska konsekvenserna av utredningens förslag är att de skall bygga på de driftskostnader som finns för skolidrottshallarna idag. Idrottsförvaltningen invänder mot detta och hävdar att med den driftkostnadsnivån kan man inte hålla samma ambitionsnivå i dessa hallar som i de hallar som idag ägs av idrottsnämnden. Av bilaga 4 framgår skillnaden mellan dagens beräknade driftskostnad och den av idrottsförvaltningen schablonberäknade driftskostnaden för de aktuella objekten. Idrottsförvaltningens beräkningar grundar sig på de faktiska kostnaderna i sitt nuvarande bestånd.

4.1.1.1 Nettoeffekter för gymnasieskolorna

Nettoeffekterna för gymnasieskolorna skall enligt förslaget bli + - 0. De enskilda gymnasierna svarar inte för sina lokalkostnader utan dessa hanteras centralt på utbildnings-

förvaltningen likasom ersättningen till idrottsförvaltningen. Enligt utredningens förslag försvinner kostnader på ca 12,9 mnkr som avser hyra och driftskostnader för de 6 skolidrottshallarna. Istället förväntas utbildningsförvaltningen timförhyra de tider som behövs för undervisningen hos idrottsnämnden i lämpliga hallar vilket uppskattas medföra en kostnad på 3,6 mnkr. Slutligen förlorar utbildningsnämnden en intäkt på 3,1 mnkr från idrottsnämnden avseende upplåtelsen av de aktuella hallarna till föreningslivet. För den resterande nettokostnad som överförs från utbildningsnämnden till idrottsnämnden ca 6,2 mnkr föreslås idrottsnämnden kompenseras genom en överföring av 6,2 mnkr från gymnasieschablonen till idrottsnämnden.

4.1.1.2 Nettoeffekter för grundskolan

De stadsdelar som idag har skolidrottshallar, Rinkeby, Vantör, Skärholmen och Östermalm befrias från hyres- och driftskostnader för dessa vilka uppgår till 13,9 mnkr. De tappar ersättning från idrottsförvaltningen på 1,4 mkr som utgör ersättningar för kvälls- och helgförhyrningen av hallarna. Rinkeby stadsdelsnämnd tappar sitt extra anslag på 2,0 mnkr för Ungdomens hus. Samtidigt får de berörda stadsdelsnämnderna kostnader för att förhyra den lokaltid de behöver för gymnastik- och idrottsundervisningen vilket beräknas till 3,2 mnkr. Därutöver förlorar samtliga stadsdelar 7,3 mnkr genom minskningen av skolschablonen, vilket i runda tal är 1,7 promille av grundskoleschablonen.

4.1.1.3 Nettoeffekter för idrottsnämnden

Med föreslagna förändringar när det gäller ansvaret för skolidrottshallarna tillförs idrottsnämnden drifts och hyreskostnader på 27,9 mnkr. Samtidigt minskar kostnaderna för ersättningar till utbildningsförvaltningen och stadsdelarna med 4,5 mnkr. Utöver detta beräknas idrottsnämnden kunna hyra ut anläggningar till skolorna och därigenom få en hyresintäkt på ca 6,8 mnkr. Netto innebär det en nettokostnadsökning på 15,5 mnkr per år som föreslås täckas av dels de extra anslaget på 2,0 mnkr för Ungdomens hus i Rinkeby, dels föreslagna överföringar från grundskole- och gymnasieschablonen på sammanlagt 13,5 mnkr.

4.1.2 Vidare utredning

Frågan om ett samlat ansvar för stadens idrottslokaler skall åstadkommas genom att idrottsnämnden övertar stadsdelsnämndernas och utbildningsnämndens förstahandskontrakt och hyr lokalerna av SISAB eller om idrottsnämnden skall överta ägandet av lokalerna bör utredas vidare innan beslut. Om ägandet skall ligga kvar hos SISAB bör man ta ställning till var gränssnittet i ansvar skall ligga mellan fastighetsägaren och hyresgästen vad gäller drift och underhåll. Utredningen föreslår att så mycket ansvar som möjligt för drift och underhåll bör ligga på hyresgästen för att på bästa sätt utnyttja den kompetens som idrottsförvaltningen besitter när det gäller denna typ av lokaler. Stadsledningskontoret kommer i samverkan med Stadshus AB att närmare utreda för och nackdelar samt de ekonomiska konsekvenserna av de båda alternativen.

4.1.3 Referensgruppens synpunkter

Representanterna från stadsdelarna och de lokala skolorna motsätter sig att samtliga stadsdelar skall vara med och finansiera delar av förslaget genom en reduktion av grundskoleschablonen.

SISAB och idrottsförvaltningen förordar en lösning som innebär att ägandet av skolidrottshallarna övergår till idrottsnämnden. Det blir en ”renare” lösning eftersom idrottsnämnden föreslås ta över ansvaret för så stor del som möjligt av underhållet av dessa fastigheter. Kvarstår ägandet hos SISAB kommer idrottsnämnden att investera i fastigheter som de inte är ägare till.

Bortsett från dessa invändningar tillstyrker referensgruppen de förslag som framförs i utredningen.

Utredningen föreslår

- Att idrottsnämnden ges ett samlat ansvar för stadens idrottshallar.
- Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att utarbeta ett förslag till ramavtal som reglerar villkoren för idrottsnämndens uthyrning av lokaler och anläggningar till stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden för undervisning.
- Att stadens skolor skall ges option på timförhyrning av idrottsanläggningarna för schemalagd undervisning vardagar 8.00 – 16.00 under terminstid.
- Att idrottsnämnden tillförs medel för att täcka ökade nettokostnader för utökat ansvar.
- Att grundskoleschablonen och gymnasieschablonen reduceras med de belopp som motsvarar respektive verksamhets minskade nettokostnader

4.2 Hyrespolicy för uthyrning av skollokaler för evenemangsändamål

Kommunfullmäktige har i evenemangspolicyn slagit fast att staden skall utvecklas till en attraktiv stad för besökande och evenemang. För att kunna utveckla staden som en attraktiv plats för ungdomsevenemang är det nödvändigt att stadens agerande samordnas bättre och att befintliga resurser utnyttjas på ett effektivt sätt.

För ungdomsgrupperna är det av avgörande betydelse att deltagaravgifterna kan hållas låga men att arrangemanget samtidigt kan ge ett överskott till de arrangerande föreningarna. Billiga övernattningsskjolor är därför av avgörande betydelse. Staden har idag 18 skolor som är iordningställda för att fungera som övernattningsskolor.

Under utredningsarbetet har det framgått att både berörda förvaltningar och de enskilda skolorna idag saknar ett tydligt uppdrag från kommuncentralt håll när det gäller upplåtelse av skolorna för evenemangsverksamhet. I avsaknad av ett sådant uppdrag prioriteras skolornas kärnverksamhet och all eventuell anpassning för att möjliggöra inkvarteringsverksamhet är någonting man försöker undvika.

Kommunfullmäktige bör därför ålägga berörda stadsdelsnämnder och utbildningsnämnden att upplåta sina skolor under skolloven och helger under terminstid för övernattningsverksamhet i samband med evenemang arrangerade av föreningslivet.

Idag är det upp till varje skola att avgöra vad arrangören skall betala i hyra för inkvarteringen i skolan. Stora variationer förekommer i hyresnivån och en hel del fall handlar det om hyror som klart överstiger de merkostnader som uppstår i samband med uthyrningen.

Idag tar Stadens skolor ut avgifter som varierar mellan 100 kr / klassrum och dag till 1500 kr / klassrum och dag.

Avgiften för inkvartering bör utgöra en självkostnadstaxa som baserar sig på de merkostnader som uppstår för staden i samband med upplåtelsen och vara den samma för hela staden. De preliminära beräkningar som gjorts av idrottsförvaltningen under utredningsarbetet pekar då mot en taxa i storleksordningen 200 kr / lektionssal och natt. Därutöver tillkommer särskild avgift vid upplåtelse av matsal och kök. Detta bygger på att nödvändiga personalinsatser utöver tillsynen sköts av föreningen. Vid upplåtelse under enstaka nätter får man räkna med en högre taxa.

I Göteborg och Malmö har man dragit samma slutsatser. Man har beslut eller förslag till beslut i kommunfullmäktige om i vilken utsträckning som skolorna skall stå till förfogande för inkvartering. Man har även enhetliga avgiftsnivåer som grundar sig på de merkostnader som uppstår. I Malmö har man valt ett pris per person på 20 kr / natt, vilket vid maximal inkvartering i ett klassrum innebär 400 kr / natt och klassrum. Därutöver får man med varje skola göra upp om frukost och pris för detta om man så önskar. I Göteborg är man ännu inte färdig med ett förslag till prissättning. Där har man hittills haft ett betydligt större inslag av kommunal personal som tillhandahållit service för de övernattande föreningarna vilket komplicerar det hela.

Idrottsnämnden bör få uppdraget att ansvara för upplåtelsen och alla de arbetsuppgifter och kostnader som är förknippade med detta. Den taxa som tas ut i samband med upplåtelsen skall täcka de merkostnader som uppstår.

Idrottsnämnden skall i samverkan med berörda skolor och Sisab i god tid komma fram till vilka förutsättningar som gäller för övernattningsverksamheten för kommande år. Därefter bokar idrottsförvaltningen in evenemangen och skriver kontrakt med berörda evenemangsarrangörer.

Idrottsnämnden bör även få i uppdrag att i samarbete med Stockholm Visitors Board ta fram särskilda evenemangserbjudanden till deltagare i ungdomsevenemang i staden. Dessa erbjudande skulle kunna innehålla rabatterade lokaltrafikresor, rabatterade entréavgifter på Gröna Lund, Eriksdalsbadet mm.

En utökning av övernattningskapaciteten är på sikt nödvändig för att staden skall kunna hävda sig i konkurrensen som evenemangsstad. Idrottsnämnden bör få ansvaret för att i samråd med SISAB, stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ta fram en plan för utbyggnaden. En fungerande samverkan kring planeringen syftar till att dels välja skolor som inte riskerar att avvecklas på grund av bristande elevunderlag, dels samplanera de aktuella investeringarna med övrigt underhålls- och ombyggnadsarbete i syfte att begränsa kostnaderna. Utbyggnadstakten får sedan hanteras i budgetprocessen.

4.2.1 Referensgruppens synpunkter

Referensgruppen tillstyrker utredningens förslag. De medlemmar som representerar evenemangsarrangörerna betonar vikten av att den nya ordningen kan införas så snabbt som möjligt och att utbyggnaden av antalet övernattningskolor även sker med utgångspunkt från arrangörernas behov.

Utredningen föreslår

- Att kommunfullmäktige ger stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden i uppdrag att upplåta sina skolor under skollov och helger under terminstid för övernattningsverksamhet i samband med evenemang arrangerade av föreningslivet.
- Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att i samråd med idrottsnämnden fastställa en enhetlig självkostnadstaxa för inkvartering som baserar sig på de merkostnader som uppstår för staden i samband med upplåtelsen.
- Att kommunfullmäktige ger idrottsnämnden i uppdrag att ansvara för upplåtelsen och de arbetsuppgifter och kostnader som är förknippade med denna.
- Att kommunfullmäktige ger Stockholm Visitors Board i uppdrag att i samarbete med idrottsnämnden ta fram evenemangserbjudanden för ungdomar.
- Att kommunfullmäktige ger Idrottsnämnden i uppdrag att i samråd med SISAB, stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ta fram en plan för utbyggnaden av kapaciteten för övernattningsverksamhet.
- Att berörda nämnders reglementen uppdateras med anledning av de nya uppdragen

4.3 Ökad tillgänglighet till skolornas gymnastiksalar

Skolornas gymnastiksalar utgör en betydelsefull resurs för att tillgodose idrottsrörelsens behov av lokaler för träning och tävling. Som tidigare redovisats genomförs dagligen ca 1 500 tränings och tävlingsaktiviteter av idrottsföreningar i staden. I genomsnitt deltar 10 barn/ungdomar vid varje aktivitetstillfällen. Det innebär att många aktivitetstillfällen omfattar små grupper och rör idrotter som mycket väl kan klara sig med de utrymmen och den utrustning som gymnastiksalarerna kan erbjuda. Det är viktigt att än en gång betona att gymnastiksalarerna är en viktig resurs för idrottsrörelsen och att vid sidan om undervisningen skall denna resurs i första hand stå till förfogande för de av staden prioriterade verksamheterna som åtnjuter subventionerad- eller nolltaxa.

Vid en närmare studie av idrottsförvaltningens bokningsstatistik för 2003 framgår, att av de 126 skolor som upplåter sina gymnastiksalar genom idrottsförvaltningen är det endast ett fåtal som är öppna för bokning all den tid som borde vara möjlig vid sidan av undervisningstid. Även om man tar hänsyn till städtid med mera så är det utredningens bedömning att det här finns en outnyttjad resurs.

I många sammanhang framhålls att dagens ersättning till skolorna för uthyrningen, 100:- per timma, är otillräcklig och inte täcker kostnaderna för kvällsvaktmästare, städning mm. En höjd ersättning skulle kunna medverka till ett ökat intresse att ställa gymnastiksalarna till förfogande. Här kan man dock konstatera att det idag råder olika förutsättningar för olika skolor. I skolor som har flera gymnastiksal och samtidigt har möjlighet att hyra ut hemkunskapslokaler, slöjdsalar och vanliga klassrum för kursverksamhet kan kostnaderna för tillsyn mm slås ut på flera objekt som ger en betydligt högre intäkt till en obetydligt höjd kostnad. Skolor där det endast finns en gymnastiksal att upplåta får med dagens ersättning som regel inte täckning för sina kostnader vilket leder till ett resonemang om att skolan skall använda sina resurser för sitt kärnuppdrag.

Idrottsnämnden har under ett antal år successivt utrustat skolor med ett kortlåssystem och byggt ut sin egen ambulerande tillsyn för dessa skolor. Enligt idrottsförvaltningens bokningsenhet är detta en väl fungerande lösning för de berörda skolorna. Den innebär att skolan ej behöver ha vaktmästare i tjänst i samband med uthyrningen utan idrottsförvaltningen övertar detta ansvar. De skolor som omfattas av kortlås och ambulerande tillsyn är i betydligt större utsträckning tillgängliga för bokning via bokningsenheten. En fortsatt utbyggnad av kortlås och ambulerande tillsyn är enligt utredningens uppfattning den lösning som har störst förutsättningar att öka utbudet av gymnastiksal under kvälls- och helgtid. Störst behov av denna utbyggnad finns idag i innerstaden medan söderort har en god behovstäckning.

Utredningen har efter noggrant övervägande avstått från att föreslå en höjning av ersättningen till skolorna vid upplåtelse av gymnastiksalarna under kvälls och helgtid. Anledningen är att skolorna själva menar att det i så fall måste till mycket radikala höjningar av ersättningarna för att täcka de kostnader som uppstår.

4.3.1 Ekonomiska konsekvenser

Kortlåsinstallationerna innebär en investeringskostnad på mellan 50 – 80 tkr/objekt beroende på antal motorlås som behövs och hur komplex anläggningen är. Kostnaden för den ambulerande tillsynen för varje tillkommande anläggning är svår att ange. Den beror på hur tillsynen kan arrangeras just för det aktuella objektet. Denna form av tillsyn blir dock alltid billigare än alternativet med en vaktmästare i tjänst på varje skola.

Utbyggnadstakten för kortlås och ambulerande tillsyn föreslås prövas i den ordinarie budgetprocessen.

4.3.2 Referensgruppens synpunkter

Referensgruppen tillstyrker utredningens förslag och betonar särskilt vikten av att gymnastiksalarna vid sidan av undervisningen används till de av staden prioriterade idrottsaktiviteterna och inte av skolorna upplåts till icke prioriterade verksamheter som betalar högre hyra.

Utredningen föreslår

- Att en fortsatt utbyggnad av Idrottsnämndens ambulerande tillsyn med tillhörande kortlåssystem sker i första hand i innerstaden och västerort
- Att kommunfullmäktige ålägger skolorna att upplåta sina gymnastiksalor till idrottsrörelsen i samband med att idrottsnämnden installerar kortlås och övertar tillsynsansvaret.
- Att kommunfullmäktige uppmanar skolorna att i största möjliga utsträckning upplåta gymnastiksalor som ej utrustas med kortlås till de av staden prioriterade idrottsaktiviteterna.

5. BILAGOR

5.1 Direktiv

5.2 Förteckning över skolidrottshallar, bokfört värde, hyra och driftkostnad (här ej tryckt)

5.3 Karta med stadens idrottshallar och skolidrottshallar utsatta (här ej tryckt)

5.4 Bokningsstatistik för idrottshallar och gymnastiksalor (här ej tryckt)

5.1 DIREKTIV

PM 2003 RIV+II (Dnr 328-3552/2003)

Översyn av principöverenskommelse kring stadens olika gymnastik- och idrottshallar

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp som gör en översyn kring ansvar, resursutnyttjande och samverkan kring stadens idrottsanläggningar.
2. I arbetsgruppen ska ingå representanter för idrottsförvaltningen, SISAB, utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna.
3. Utredningen bör starta snarast och redovisas under 2004.

Föredragande borgarråden Erik Nilsson och Kersti Py Börjeson anför följande.

Bakgrund

Stockholms stad äger ett stort antal idrottsanläggningar för såväl inomhusidrotter som utomhusidrotter. Vissa förvaltas av idrottsnämnden, andra av SISAB för uthyrning till skolor. Idrottsanläggningarna är en gemensam resurs för såväl idrott under dagen i skolornas regi som under kvällar och helger i föreningsregi. Under 1990-talet träffades en principöverenskommelse mellan dåvarande skolstyrelsen och fritidsnämnden som reglerar hyresnivåer och lokalutnyttjandet. Såväl idrottsförvaltningen, SISAB, stadsdelsförvaltningar, enskilda skolor som idrottsrörelsen har nu väckt frågan om en översyn av överenskommelsen och ansvarsfrågan när det gäller drift och förvaltning av stadens idrottsanläggningar. I den senare frågan har utbildningsförvaltningen och idrottsförvaltningen initierat en utredning av att föra över driftansvaret för de s k skolidrottshallarna till idrottsförvaltningen.

Våra synpunkter

Det är självklart angeläget att slå fast att stadens idrottsanläggningar skall ses som en gemensam resurs. Med hänsyn till behovet av anläggningar för idrottsrörelsens behov måste stadsdelsförvaltningarnas och utbildningsförvaltningens anläggningar öppnas för föreningslivets behov, för träning, tävling och övernattning. På samma sätt måste idrottsförvaltningens anläggningar stå till skolornas förfogande för skolidrott. Samtidigt måste villkoren för lokalutnyttjandet uppfattas som rimliga för stadens olika förvaltare av idrottsanläggningar. Med anledning av de förslag som väckts av en översyn av den tidigare överenskommelsen mellan skolstyrelsen och fritidsnämnden samt förslag om ändrat driftansvar för skolidrottshallarna bör en bredare översyn kring ansvar, resursutnyttjande och samverkan kring stadens idrottsanläggningar genomföras. En arbetsgrupp bör tillsättas och ledas av stadsledningskontoret. I arbetsgruppen bör ingå representanter för idrottsförvaltningen, SISAB, utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. Dessutom bör en eller två representanter för idrottsrörelsen och en eller två representanter för de lokala skolorna ingå. Utredningen bör starta snarast och redovisas under 2004.

Vi föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp som gör en översyn kring ansvar, resursutnyttjande och samverkan kring stadens idrottsanläggningar.
2. I arbetsgruppen ska ingå representanter för idrottsförvaltningen, SISAB, utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna.
3. Utredningen bör starta snarast och redovisas under 2004.

Stockholm den 30 oktober 2003

ERIK NILSSON KERSTI PY BÖRJESON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Det är positivt att stadens ledning nu inleder en översyn och inventering av de idrotts- och gymnastikhallar som finns att tillgå i Stockholm. Behoven av idrottshallar för inomhusidrottande och andra aktiviteter är stort och de förvaltningar, främst idrottsförvaltningen och SISAB, som driver hallarna måste hitta sätt att öka samordningen. Arbetsgruppen bör göra en total inventering av de idrottshallar som finns i Stockholm, även de som drivs och ägs av landsting, staten eller föreningar och företag.

När arbetsgruppen ser över alternativen för ett ändrat driftsansvar, bör även dessa förenings- och företagsdrivna hallar inbegripas. Gruppen bör särskilt titta på möjligheterna att lägga ut driftsansvaret på dessa civila aktörer.